

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Epistolai tu hagiū Isidōru tu Pēlusiōtu

Isidorus <Pelusiota>

Parisiis, 1585

Epiphanius aliquot locis partim Græcè restitutus, partim ab Interpretis erroribus vindicatus, Cap. 35.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-71898](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-71898)

argumentationem, per quam multum inferiores inveniuntur. Hic certè aut aliquid desideratur, aut hæc verba, per quam, expungenda sunt. Et aliquantò inferius, Quotquot autem spiritaliora, &c. Hæc commate tantum ob his quæ antecedunt, distingui debent: quemadmodum & illa quæ mox sequuntur, Primò quidem, &c. Cap. 56. Sed neque enixionem matris suæ, &c. Lego, neque per enixionem. Infra eod. cap. Et eum quidem qui sit vniuersæ operationis Deum, &c. Annotat vir pius & eruditus, atque in veterum Patrum lectione felicissimè versatus Feuardëntius, hanc esse codicis manuscripti lectionem, cum antè in libris editis haberetur, Demiurgus & Dominus. Ego tamen hanc lubentiùs quàm illam amplecterer. Planus enim est sensus, si ita legamus, Et eum quidem qui sit vniuersæ operationis Demiurgus ac Dominus, animale esse dicunt, &c. Hinc enim Valentinianorum prodigiosum commentum refutat, quòd eum, quem rerum omnium conditorem ac Dominum confitentur, animale esse dicant, cum tamen seipsos, qui nihil omnino efficere ac procreare possint, spirituales dicere minimè vereantur. Cap. 56. Et si qui alij virtutes operari dicuntur. Reicienda est prorsus ea lectio, quæ ad marginem addita est, Virtutes operari. Virtutes enim operari hoc loco idem est quod miracula edere. Atque haud scio, an non etiam ad eundem modum cap. 57. in his verbis, perficiunt ad beneficia, addendum sit, virtutes. Certè versu sequenti non dubitem legere, Vt etiam sapissimè credant ipsi qui emundati sunt. Multa alia loca sunt in hoc libro valde deformata, quæ nisi melioris libri subsidio vix in pristinam formam redire possunt. Ac proinde ea minimè attingenda putavi, illud videlicet metuens, ne morbum potius exulcerarem quàm curarem.

Epiphanius aliquot locis partim Græcè restitutus, partim ab Interpretis erroribus vindicatus. CAP. XXXV.

EPIPHANIUS ille Cypriensis Antistes omnino, tum ob insignem eruditionem cum pari pietate coniunctam, tum ob earum rerum, quas tractat, utilitatem, dignus erat, qui & Græcè correctior in lucem ederetur, & in diligentiore Interpretem, literarumque sacrarum peritiorem incideret. Quorum cum vtrumque mihi defuisse videam, quædam hoc Capite, quæ mihi in eius Panario, vel Græcè aliter legenda, vel secus in Latinarum vertenda videntur, annotabo. Hæref. 43. nō longè ab initio, κέρχεται δὲ, ὡς ὁ εἰς ἡμᾶς ἐλθὼν λόγος καὶ ἡ αὐτῆ ἐμφασις, id est, vt Cornarius vertit, Quibus etiam vtuntur ipsius complices, velut fama ad nos peruenit. At ego pro κέρχεται, κέρχεται legendum contenderim, atque hunc locum ita vertendum, Occultata autem, vt nos auditione accepimus, ipsius est sententia. Hæref. 51. καὶ γὰρ τῷ μόνον ὄπτι ἀναφυῆ ἀβρότονος, ἐκεῖ ὄφτις οὐκ ἐγγατα μόνον. Hic quoque μόνον ὄπτι legendum .i. profectò, quemadmodum hærefi 59. & 69. Hærefi 51. labitur Interpretis, dum hunc locum, λέγουσι δὲ τὸ χρῆσθαι Ἰωάννην εὐαγγέλιον ἀδελφόν εἶναι, ad hunc modum transfert: Dicunt autem Euangelium secundum Iohannem intelstatum ac indispositum esse. ἀδελφόν enim hoc loco idem est quod minime canonicum, ac verum & germanum. Opponitur autem hoc vocabulum τῷ ἐκκλησίᾳ, quod genuinum ac canonicum significat apud Græcos Theologos. Hæref. 53. in fin. pro πεποιότες, lego πεπαυότες. Hæref. 57. εἰώθε δὲ αἰετὸ ἅγιον πνεῦμα ἐσίσασιν ἑαυτῶ ποιέμενον, &c. Cornarius, Solet autem semper Spiritus sanctus non sui ipsius constitutionem facere. Ego, non seipsum prædicare atque commendare.

mendare. Hæref. 59. *μη δδλιεύεσθαι, μη δδβλάμειν, μη κλέπειν, μη έμπορεύεσθαι.*
 Cornar. mercimonia tractare. Ego, veteratoriē negotiari. Alioqui enim fallum
 esset quod mox subdit Epiphanius, hinc animam peccati labe infici. Neque
 enim mercatura crimen habet, si fraus absit. *έμπορεύεσθαι* itaque hoc loco idem
 est quod *παρεμπορεύεσθαι*. In ead. Hæref. aliquantō inferiūs, *χρησιστοιχοι*
έκείνι έπαρξαι. Cor. non amplius adsunt. Ego verò legendum putatim
έπαρξαι .i. δάμναται. Rursus paulo pōst in his verbis Græcis mendum infidet,
χρησιστοιχοι έπιπρωτάζει τοις άλλοις, έπι κληθείς ότι έλον τό σωμα αίτε γυμνιτεύει. Corn.
 Alios irridet, qui ipsi vitio vertunt, quod corpus ipsius nudum sit. Atqui aper-
 tissimum est hoc loco *έπι κληθείς* legendum esse, atque ita transferendum,
 Alios naso suspendit, oblitus corpus suum prorsum nudum esse. Hæref. 61.
 conferens Epiphanius Ecclesiam ingenti cuidam nauī, ait eam alium pro gu-
 bernatore habere, alium prorætæ loco, alium remigis, *τόν δέ εν μέτρω πινί τωπο-
 ρείστας χρησιστοχίας .i. vt Cornarius vertit, alium qui partem aliquam nauis, aut
 impolitatum mercium habet. Ego, alium loco sedimenti ac mercium. τωπο-
 ρείστας enim hoc loco est pondus illud quod nauī imponi solet, ne alioqui ob
 leuitatem facile subuertatur. Gallicè, ce lest. Aliquantō pōst ead. hæref. ανα-
 πείθοντα γυμνασίου. & paulo pōst, ante *αχρωγύωσι*, delenda particula nega-
 tiua. Atque etiam in eodem loco grauius mendum irrepit. Sensus enim per-
 spicue ostendit legendum esse *ποιούσι σωθήκας*, aut simile aliquod vocabulum.
 Itaque hunc locum sic verterem. Illi etenim qui ne apud homines infamiam
 sibi confent, occultè scortantes, vel solitudinis, vel continentię pactū incunt,
 non hominibus, sed Deo hoc pollicentur. Hæref. 64. *ε γάρ δι ανέξομην* p. 236.
*φλυαφουώτων πινόν, χρησιστοχίας άσφύλαστος τω χραφίω, ίνα αυτοις δι
 σαρκός μη είναι παρεχρησις ή ανάστασις.* Postrema hæc verba ita vertit Interpres:
 quo ipsis carnis resurrectio non esse concedatur. Ego verò ad hunc potiùs mo-
 dum: Vt ipsis hoc prosperè succedat, nimirum carnis resurrectionem non esse.
 Hoc enim loco *παρεχρησις* legendum, non *παρεχρησις*, vt in Basiliensi editio-
 ne. At verò miror quid in mentem Cornario venerit, vt non multo post hæc
 verba, *ό θεός αίτίν δδβ. τέτο θητόν άπεφύλατο, νεκρότητι φελαδών,* ita verte-
 ret, Deus ob hoc ipsum prohibuit mortalitate amictum: eum sic potiùs verte-
 re deberet, Ob hanc causam Deus ipsum mortalem reddidit, ac mortalitate
 conuestiuit. Mox *φωπιδύωσι* illuminationē vertit, obscuriore sensu. *φωπιδύωσι*
 enim hęc baptizari significat. Atque hęc etiam delendum est *ουί*. Aliquot ver-
 sibus interiectis, conculsa ostia in Latina versione corruptè legitur, pro, con-
 clusa: & eodem modo in Græco delendum *φως*, ante *ταίς ρίξαις*. Infrà, *εί δέ
 μη αναχρωεύοι μηδέ αναγκάζοι.* Fort. *αναγκάζοι*. Mox, lego vnico vocabulo
λέγοιτο, & vers. seq. *άχη*. Ac versibus aliquot interiectis, pro *μήματα*, *λωβή-* 238.
ματα, vt suprà, vel *μομήματα*. Et pag. 239. lin. i. *ενδρέψαντα*. At, vers. seq. pro
συμπελήσαντο, fortasse *συμψήσαντα*. & aliquantō pōst, pro *όπίσις*, *άπαισις*.
 & lin. pen. *ήρειτο*, & vlt. vacare videntur hæc verba, *δι ε*. Iam pag. seq. hoc
 est 240. non satis commodè reddit Interpres hæc verba, *εν άφθαρσία άριστα
 φράζοντες*, in incorruptibili optime facientes. Itaque sic malle, in incorru-
 ptibilitate beatissime victuros. Hoc enim loco *άριστα φράζειν*, est prosperrimo
 ac beatissimo statu esse. Pag. 241. *ώς ε δυνάμνος βλάσφημον*. Post *δυνάμνος*,
 interrogandi nota appingenda est. i. An quia non poterat? Id quidem dictu
 impium est. Sic etiam eadem pag. Græci codicis vitium Cornario imposturam
 fecit. Legendum enim est, *χρησιστοιχοι ήλιον τω σελιύω σπομαρτυρείν αυτον*
 F*

λέγεται .i. ac non eum Lunam Solem profus esse affirmare dicimus. Perspicuum est enim ἡλίον hoc loco, non ἀήλιον legi debere, ex his quæ postea sequuntur. Vbi etiam post ἀλλὰ, addendum est ἐγὼ. Pag. 242. καὶ ἐγὼ lego, non καὶ ἡν, & pro κενέμενος, κενέμενος. Pag. 243. καὶ ἐγὼ ἠδὲ μὲν ὅτι τῷ ὄντι πεπαιδευμένος εἶμι. Cornar. & re vera quietum esse sentirem. Ego, ac re vera eum dicendi finem fecisse sentirem. Legendum est enim, εἶμι. Mox etiam pro ἡμαρτητοῖς .i. ut Cornarius vertit, persuasoriis, lego vno vocabulo ἀναρτητοῖς .i. euerendi vi præditis. Versu sequente pro ἐκπίσθη τὴν ἀνάστασιν fortasse ἐκπίσθη legendum. Quanquam ne hoc quidem verbum mihi satis attridet. Pag. 245. ὅσας ὡς ἐαυτῶν ἀρχαῖα ὑπέθε. Ἀρχαῖα lego, atque ironice hæc accipio, aut alioqui particula negatiua desideratur. Pag. 246. vers. 3. lego, καὶ γὰρ ἀδμοῦτα. & 16. δικλινδόν. Obscurius est autem quod habetur vers. pen. λέλυται καὶ τὸ εἶναι μὴ δεσμώται δι' αὐτῶν ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶ φάτος, &c. Ego sanè haud dubitem pro εἶναι ἴνα substituere, ac sic hunc locum interpretari, Solutum est & illud, Ne ob eam (carnes?) in lucis regno, quod percipiemus, tanquam vinculis astricti simus, ob hanc causam carnis resurrectionis minime futura est. At pag. 247. vers. 1. etsi periculosum esse scio corruptis locis obelo mederi velle, tamen Lectorem admonebo, hæc verba, εἰ ἐπειδὴ τοῖς δυσχεραίνουσιν ἕτερον ἀλθρευμα καὶ δεικνύσαι, mihi amputanda videri: quemadmodum & eod. vers. ὅσων μᾶλλον ἢ ὀρθοδοξίας ἔστι. Neque enim hæc omnia verba hoc loco quicquam nisi ad sensum faciunt. Vers. 10. legendum existimo, ἀλλὰ ψυχὴ μόνη ἢ ἀμάρτησα .i. verum anima sola quæ peccauit. Pag. 248. vers. 2. lego ὅτι χειρήσας. & 35. μεταβλήθησαν. Pag. 249. vers. 24. ἀνίατον π παθῶν λίαν καὶ σωματικόν, Cornar. immedicabile quiddam admittens. Ego pro ἀνίατον legendum censuerim ἀνόητον, hanc emendationem sensu ipso mihi apertissime dictante. Pag. 250. 12. lego ἐκοιῶ. & duabus lineis interiectis deleo ἐφ' ἡμῶν, & 24. vers. βορῶν lego. Pag. 252. vers. 40. εὐρωόμενα. & 253. 2. ὅτι σκίσαθε. & 15. καὶ ἀσωτένεσθαι. Pag. 260. vers. 13. ἠέπετο ὅτι τῷ θεῷ ἠντιπράτην καμάτων. Cornar, veniat coram Deo repugnans labori. Ego verò hoc loco expungendam præpositionem ὅτι existimo, & pro καμάτων legendum ἀκαμάτων .i. Veniat ut Deo infatigabili repugnet. Hanc emendationem confirmat ratio ea quæ mox sequitur, θεὸς γὰρ ἰσχυρότερός ἐ κοπίσας, &c.

Explicatur locus Dionysii Arcopagite.

CAP. XXXVI.

NVLLA omninò lingua est, quæ non lepores aliquos habeat, qui in aliam linguam sine luculento dispendio transferri nequeant. Huius generis illud est, quod de præceptore suo Hierotheo scribit Dionysius lib. de Diuin. nominib. cap. 2. cum τὰ θεῖα καὶ μαθεῖν καὶ παθεῖν. In quibus verbis ea est, ex vocum affinitate nata, gratia, quam nullus Latini sermonis ornatus assequi possit. Quidnam autem sit παθεῖν τὰ θεῖα, ad hunc modum exponit Maximus Scholiastes. Dicitur est in Epist. ad Hebr. Didicit ex his quæ passus est obedientiam. Qui enim perpeffus est, experimento capit id quod docetur. Verbi gratia: Qui verberatur, melius cognoscit qualis sit hic dolor, quàm is qui tantummodò audiuit, at non item verberatus est: magisque huiusce doloris acerbitem exprimere queat. Eodem modo qui per reuelationem aliquid haurit, diuinius profectò diuina interpretabitur. Diuina autem pati, huiusmodi quiddam est. Dicitur est ab Apostolo: Consepeliamur cum Christo, ut & simul
resurga-